

Portrety samotnych kobiet w literaturze. Omów temat w oparciu o przykłady z różnych epok

Portret samotnej kobiety jest jednym z ważniejszych tematów w literaturze, który zyskał na znaczeniu na przestrzeni wieków, odzwierciedlając zmieniające się społeczne i kulturowe normy oraz różnorodne aspekty kobiecej egzystencji. Samotność, zarówno fizyczna, jak i emocjonalna, często wiązała się z różnorodnymi uwarunkowaniami, w tym społecznymi, psychologicznymi, czy nawet egzystencjalnymi. Samotne kobiety w literaturze to postacie, które mierzą się z wieloma trudnościami, dążą do niezależności, próbują znaleźć sens w otaczającej ich rzeczywistości lub po prostu muszą sprostać ograniczeniom, jakie narzuca im społeczeństwo. Przyjrzyjmy się temu tematowi, analizując portrety samotnych kobiet w literaturze różnych epok.

Samotna kobieta w literaturze romantycznej – Justyna Orzełska z *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej

Justyna Orzełska, bohaterka powieści "**Nad Niemnem**" Elizy Orzeszkowej, to przykład postaci romantycznej, której samotność ma zarówno wymiar społeczny, jak i osobisty. Pochodzi z ubogiej szlachty, której dawna świetność przeminęła, co wyklucza ją z życia towarzyskiego wyższych sfer. Jej sytuacja materialna i rodzinne zobowiązania sprawiają, że Justyna czuje się wyobcowana. Z jednej strony pragnie odnaleźć swoje miejsce w życiu i społeczeństwie, z drugiej zaś – jej samotność ma charakter psychologiczny, wynikający z głębokiej refleksji nad sobą samą i światem.

Justyna jest także samotna emocjonalnie – nie jest w stanie

odnaleźć szczęścia w relacjach międzyludzkich, dopóki nie spotka Jana Bohatyrowicza. To spotkanie zmienia jej życie, ale również pokazuje, że samotność Justyny wynikała z potrzeby autentycznego związku z drugim człowiekiem, a nie tylko z braku towarzystwa. Orzeszkowa pokazuje w swojej powieści, że samotność kobiety w romantyzmie była nie tylko kwestią relacji miłosnych, ale także wynikała z jej społecznej i osobistej sytuacji.

Samotność w powieściach pozytywistycznych – *Lalka* Bolesława Prusa i postać Izabeli Łęckiej

Izabela Łęcka, bohaterka "**Lalki**" Bolesława Prusa, reprezentuje samotność w zupełnie innym wymiarze. Jest ona przedstawicielką wyższych sfer, ale jednocześnie pozostaje samotna w świecie, w którym nie potrafi znaleźć prawdziwej miłości i sensu. Jej samotność ma złożony charakter – z jednej strony jest wynikiem społecznych konwenansów i pozycji, z drugiej – jej własnych przekonań o wyższości materialnych i arystokratycznych wartości nad emocjonalnymi więziami.

Izabela nie potrafi odpowiedzieć na miłość Stanisława Wokulskiego, mimo że on darzy ją uczuciem. Jej samotność jest więc wyborem, ale także wynikiem niezdolności do zmierzenia się z rzeczywistością i zaakceptowania uczuć drugiego człowieka. Prus ukazuje ją jako kobietę, która, mimo otaczającego ją przepychu, żyje w wewnętrznej izolacji. Tym samym jej samotność staje się ilustracją pustki egzystencjalnej i niemożności odnalezienia głębszych wartości w życiu.

Samotność kobiety w literaturze modernizmu – *Emma Bovary* z *Pani Bovary* Gustave'a Flauberta

Postać **Emmy Bovary** z powieści Gustave'a Flauberta "**Pani Bovary**" jest jednym z najsłynniejszych literackich portretów samotnej kobiety. Emma, marząca o romantycznej miłości i bogactwie, szybko rozczarowuje się swoim małżeństwem z prostym

i nudnym lekarzem Karolem Bovarym. Jej samotność wynika z niezdolności do zaakceptowania prozaicznej rzeczywistości, w której przyszło jej żyć, oraz z niezaspokojonego pragnienia życia pełnego namiętności i luksusu.

Emma ucieka w świat romansów i konsumpcji, próbując zapełnić wewnętrzną pustkę, ale każda z tych prób kończy się jeszcze większym rozczarowaniem. Jej samotność jest więc rezultatem niemożności pogodzenia marzeń z rzeczywistością, a także brakiem prawdziwych więzi międzyludzkich. Emma Bovary to przykład bohaterki, której samotność ma charakter głęboko psychologiczny i egzystencjalny. Flaubert ukazuje ją jako kobietę, która nie potrafi odnaleźć sensu w swoim życiu, mimo wielu prób ucieczki od szarej codzienności.

Samotność w literaturze współczesnej – Nora z *Domu lalki* Henrika Ibsena

Bohaterka dramatu "**Dom lalki**" Henrika Ibsena, **Nora Helmer**, to kolejny przykład samotnej kobiety w literaturze. Nora, początkowo ukazywana jako kochająca żona i matka, z biegiem wydarzeń uświadamia sobie, że jej życie jest pustą fasadą. Żyje w świecie, w którym jej mąż Torwald traktuje ją jak dziecko, a ona sama, ograniczona przez normy społeczne, nie może w pełni realizować siebie jako jednostka. Jej samotność staje się szczególnie widoczna w momencie, gdy Nora odkrywa, że w całym swoim małżeństwie nie była traktowana poważnie jako partnerka.

Pod koniec dramatu Nora decyduje się na radykalny krok – opuszcza rodzinę, aby odnaleźć samą siebie i swoją tożsamość. Jej samotność w tym momencie nie jest już jedynie wynikiem braku emocjonalnej więzi z mężem, ale staje się wyborem. Nora uświadamia sobie, że musi być sama, aby zrozumieć, kim naprawdę jest i co jest dla niej ważne. Ibsen w swojej sztuce pokazuje, że samotność kobiety może być zarówno wyzwalająca, jak i bolesna, ale jest niezbędna, by mogła ona odkryć swoją wartość jako indywidualna jednostka.

Literatura współczesna – „Olga Tokarczuk i *E.E.*

W literaturze współczesnej samotność kobiet często jest ukazywana jako doświadczenie egzystencjalne, wynikające z alienacji od społeczeństwa, norm, ale także z poszukiwania sensu życia. Przykładem może być postać z powieści Olgi Tokarczuk **Ewa** w *E.E.*, w której kobieta mierzy się ze światem duchowo-psychologicznych doświadczeń, próbując zrozumieć swoją rolę w świecie i odnaleźć siebie. Samotność Ewy jest zarówno fizyczna, jak i duchowa – żyje w świecie, który jej nie rozumie, a ona sama nie potrafi odnaleźć się w relacjach międzyludzkich. Postać ta symbolizuje poszukiwanie wewnętrznego spokoju i sensu, które nie zawsze mogą być odnalezione w relacjach z innymi ludźmi, lecz wymagają introspekcji i głębszej refleksji nad własnym istnieniem.

Tokarczuk ukazuje samotność kobiety jako stan, który może prowadzić do duchowego przebudzenia i wewnętrznej przemiany. Ewa jest reprezentantką postaci kobiecych, które stają się samotne nie tylko przez fizyczne oddzielenie od innych, ale przede wszystkim przez ich odmienność w postrzeganiu świata i własnego miejsca w nim. Tokarczuk w swojej twórczości eksploruje samotność jako element egzystencjalny, który jest nieodłącznym aspektem procesu samopoznania.

Podsumowanie

Portrety samotnych kobiet w literaturze na przestrzeni wieków odzwierciedlają zmieniające się społeczne i kulturowe normy oraz różnorodne aspekty kobiecego życia. Justyna Orzelska z *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej mierzy się z wyobcowaniem wynikającym z jej sytuacji społecznej, a jej samotność ma także wymiar psychologiczny i egzystencjalny. Izabela Łęcka z *Lalki* Bolesława Prusa, choć otoczona luksusem, pozostaje samotna z powodu swojej niezdolności do emocjonalnych więzi. Emma Bovary z powieści Flauberta to przykład postaci, której samotność wynika z niemożności pogodzenia marzeń o romantycznym życiu z rzeczywistością, co prowadzi ją do

tragicznego końca. Nora z *Domu lalki* Ibsena dokonuje świadomego wyboru samotności, aby odnaleźć siebie jako indywidualną jednostkę, a postać Ewy z powieści Tokarczuk reprezentuje duchową samotność, wynikającą z głębokiej introspekcji.

Każda z tych postaci odzwierciedla inny rodzaj samotności, wynikający z różnych uwarunkowań społecznych, psychologicznych i egzystencjalnych. W literaturze samotność kobiet często staje się motorem przemiany, wyzwolenia lub głębszej refleksji nad sensem istnienia, co czyni te portrety tak złożonymi i interesującymi dla czytelników różnych epok.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Związki twórczości J.Brzechwy z kulturą różnych epok. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów

Twórczość Jana Brzechwy, znanego głównie jako autora literatury dziecięcej, ale także poety, satyryka i tłumacza, jest pełna nawiązań do różnych tradycji literackich i kulturowych. Jego dzieła charakteryzują się nie tylko humorem i błyskotliwością, ale także ukrytymi odniesieniami do przeszłości, literatury różnych epok, mitologii, a także do kontekstów kulturowych związanych z klasyką literatury światowej. Nawiązując do kultury różnych epok, Brzechwa potrafił z wdziękiem i lekkością przeplatać różnorodne style,

tworząc twórczość uniwersalną, która dociera zarówno do młodszych, jak i starszych czytelników. W swojej poezji i prozie Brzechwa odnosił się zarówno do antycznych motywów, średniowiecznych i renesansowych konwencji literackich, jak i do współczesnych mu prądów intelektualnych.

1. „Akademia Pana Kleksa” – literackie i filozoficzne nawiązania

„Akademia Pana Kleksa”, jedno z najsłynniejszych dzieł Jana Brzechwy, jest pełne nawiązań do różnych tradycji literackich i kulturowych. Przygody głównego bohatera, Pana Kleksa, są osadzone w świecie fantazji, gdzie realność przenika się z magią. W powieści można dostrzec inspiracje różnymi epokami literackimi i kulturowymi.

Związki z romantyzmem: Akademia Pana Kleksa wpisuje się w tradycję romantyczną, w której wyobraźnia, fantazja i marzenia odgrywają kluczową rolę. Pan Kleks, ekscentryczny i pełen tajemnic nauczyciel, przypomina postacie romantycznych marzycieli, którzy są oderwani od rzeczywistości, ale mają głęboki wpływ na swoich uczniów. Jego postać nawiązuje do romantycznej koncepcji artysty jako kogoś, kto potrafi patrzeć na świat inaczej niż przeciętny człowiek, oraz do wrażliwości na tajemniczość i piękno świata.

Nawiązania do renesansu: Postać Pana Kleksa, jako wszechstronnie wykształconego pedagoga, może być także interpretowana jako renesansowy „człowiek wszechstronny”, który interesuje się różnorodnymi dziedzinami nauki i sztuki. W literaturze renesansowej ceniło się postać humanisty, który poszukuje wiedzy we wszystkich możliwych dziedzinach życia, a sam Pan Kleks, uczący chłopców w swojej akademii przeróżnych umiejętności, od literatury po magię, przypomina tę renesansową ideę.

Współczesne odniesienia: W „Akademii Pana Kleksa” Brzechwa porusza także współczesne problemy pedagogiczne i społeczne.

Pod przykrywką fantazji można odnaleźć refleksje nad rolą nauczyciela, nad procesem edukacji i wychowania dzieci. Brzechwa poprzez postać Pana Kleksa zwraca uwagę na potrzebę indywidualnego podejścia do ucznia, co staje się symbolem nowoczesnych prądów pedagogicznych z początków XX wieku, gdzie coraz większy nacisk kładziono na kreatywność i rozwój emocjonalny dziecka.

2. Poetry for children – związek z tradycją bajki i satyry

Twórczość Brzechwy, zwłaszcza jego poezja dla dzieci, jest zakorzeniona w tradycji bajki, która wywodzi się z literatury antycznej i średniowiecznej. Wiele jego utworów, choć pełnych humoru i absurdałnych sytuacji, zawiera ukryte morały i przesłania, co jest charakterystyczne dla tradycyjnych bajek.

Związki z bajkami klasycznymi: Utwory Brzechwy, takie jak „Na wyspach Bergamutach” czy „Tańcowała igła z nitką”, nawiązują do klasycznych form bajki, w których zwierzęta, przedmioty i postacie fantastyczne często odgrywają role symboliczne. W tym sensie jego poezja dla dzieci wpisuje się w tradycję literacką bajek Ezopa czy La Fontaine’a, gdzie proste historie mają głębsze przesłanie. Brzechwa, podobnie jak klasyczni bajkopisarze, używa prostych opowieści, aby przekazać ważne prawdy o życiu, takich jak znaczenie pracy, współpracy czy przyjaźni.

Wpływy satyry: Brzechwa był także doskonałym satyrykiem. W jego poezji dla dzieci odnajdujemy subtelne nawiązania do rzeczywistości społecznej, czasami przemyczone w postaci humorystycznych anegdot. Utwory takie jak „Skarżypyta” ukazują postacie dzieci, które można interpretować jako krytykę określonych typów ludzkich. Satyra była ważnym gatunkiem literackim od starożytności, a Brzechwa kontynuował tę tradycję, adaptując ją do potrzeb literatury dziecięcej.

3. Mitologia i antyk w twórczości Brzechwy

W twórczości Brzechwy odnajdujemy także nawiązania do

mitologii i literatury antycznej. Choć pisarz znany jest przede wszystkim z utworów skierowanych do młodszych czytelników, to nie unikał odniesień do kultury klasycznej, która była fundamentem edukacji w dawnych epokach.

Mitologia w „Pchle Szachrajce”: „Pchła Szachrajka”, choć na pierwszy rzut oka jest lekką, humorystyczną opowieścią o sprytniej pchle, ma swoje korzenie w tradycji literatury pełnej postaci o nadnaturalnych zdolnościach, jakich wiele można znaleźć w mitologii. Pchła, podobnie jak mitologiczne postacie, wykorzystuje swoje zdolności, by przechytrzyć innych, co wpisuje się w tradycję postaci tricksterów, znanych z mitów wielu kultur.

Nawiązania antyczne: W swoich utworach Brzechwa często sięgał po klasyczne formy literackie, w których pojawiają się struktury narracyjne charakterystyczne dla eposów antycznych. W dłuższych opowieściach, takich jak „Akademia Pana Kleksa”, można odnaleźć echa antycznych podróży i mitologicznych wypraw, gdzie bohaterowie, podobnie jak Odyseusz, muszą pokonać liczne przeszkody, aby osiągnąć swoje cele.

4. Brzechwa a tradycje nowoczesne – absurd i nonsens

W poezji Brzechwy, zwłaszcza tej skierowanej do dzieci, pojawiają się również nawiązania do estetyki absurdu i nonsensu, które były bliskie nowoczesnym prądom literackim, takim jak surrealizm czy dadaizm.

Absurd w „Kaczce dziwaczce”: W utworach takich jak „Kaczka dziwaczka” Brzechwa operuje poetyką nonsensu, wprowadzając sytuacje całkowicie oderwane od rzeczywistości, ale jednocześnie fascynujące dla młodego odbiorcy. Tego rodzaju humor ma swoje korzenie w literaturze absurda, znanej chociażby z twórczości Lewisa Carrolla, autora „Alicji w Krainie Czarów”. Brzechwa, podobnie jak Carroll, bawi się językiem i logiką, tworząc surrealistyczne sytuacje, które zaskakują i bawią, a jednocześnie pobudzają wyobraźnię.

Nawiązania do surrealizmu: W swoich dziełach Brzechwa często tworzył światy pełne niezwykłych postaci i miejsc, które wydają się istnieć poza granicami rzeczywistości. Takie fantastyczne elementy można porównać do obrazów surrealistów, takich jak Salvador Dalí, gdzie rzeczywistość przenika się z marzeniem i absurdem. Twórczość Brzechwy, choć skierowana głównie do dzieci, zawierała ukryte przesłania i gry literackie, które mogły zainspirować dorosłych czytelników.

Podsumowanie

Twórczość Jana Brzechwy to przykład literatury, która łączy w sobie wpływy różnych epok i tradycji kulturowych. Od antyku po współczesność, Brzechwa czerpał inspiracje z literatury klasycznej, romantycznej, modernistycznej, a także z satyry i literatury dla dzieci. Jego umiejętność łączenia humoru, absurdu i głębokich refleksji nad światem czyni go twórcą uniwersalnym, który potrafi nawiązywać dialog zarówno z przeszłością, jak i ze współczesną kulturą. Brzechwa z powodzeniem wykorzystywał motywy literackie różnych epok, przekształcając je w formy bliskie współczesnemu odbiorcy, co czyni jego twórczość ponadczasową.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Refleksyjny charakter poezji Agnieszki Osieckiej. Omów

problem, dokonując analizy i interpretacji wybranych utworów

Agnieszka Osiecka jest jednym z najbardziej znanych i cenionych poetów i tekściarzy w literaturze polskiej XX wieku. Jej poezja, pełna refleksyjnych tonów, emocjonalnej głębi i wnikliwej obserwacji rzeczywistości, ukazuje różnorodne aspekty ludzkiego doświadczenia. W jej twórczości można dostrzec wiele warstw refleksji na temat życia, miłości, przemijania i sensu istnienia. Analiza wybranych utworów Osieckiej pozwala na uchwycenie jej refleksyjnego charakteru i zrozumienie, jak jej poezja angażuje czytelnika w introspektywne rozważania.

„Na całych jeziorach – całych” – refleksja nad przemijaniem i tęsknotą

Wiersz „Na całych jeziorach – całych” jest jednym z najbardziej znanych utworów Agnieszki Osieckiej, który doskonale ilustruje jej refleksyjny charakter. Wiersz ten, napisany w formie elegii, odzwierciedla emocjonalne zawirowania i poczucie straty. Osiecka w sposób subtelny, ale głęboki, bada uczucia związane z przemijaniem czasu i tęsknotą.

Wiersz otwiera się obrazem jeziora, które staje się metaforą wspomnień i przeszłości. Przez cały utwór przewija się motyw wody jako symbolu płynności czasu i ulotności chwil. W obrazie jeziora, które „na całych jeziorach – całych”, Osiecka umiejętnie łączy motyw natury z osobistymi przeżyciami, tworząc przestrzeń do refleksji nad upływem czasu i utratą.

Refleksja nad przemijaniem i tęsknotą jest centralnym motywem tego wiersza. Osiecka używa języka pełnego melancholii i delikatności, aby wyrazić uczucie utraty, które towarzyszy jej

bohaterowi. Ten intymny ton wiersza angażuje czytelnika w głębokie emocjonalne przeżycia, oferując jednocześnie przestrzeń do osobistych rozważań nad własnymi doświadczeniami związanymi z przemijaniem czasu.

„Nie było ciebie” – introspektywna analiza miłości i straty

Wiersz „**Nie było ciebie**” jest kolejnym przykładem refleksyjnej poezji Osieckiej, w której autorka bada temat miłości i straty. W tym utworze Osiecka prezentuje introspektywne spojrzenie na relację międzyludzką, zwracając uwagę na ból i pustkę wynikającą z braku ukochanej osoby.

Wiersz zaczyna się od stwierdzenia, że „Nie było ciebie”, co od razu wprowadza czytelnika w atmosferę żalu i pustki. Osiecka analizuje uczucia związane z brakiem, które są bardziej złożone niż prosta utrata. Jej poezja w tym przypadku koncentruje się na wewnętrznych zmaganiach bohatera, który zmaga się z emocjami po odejściu ukochanej osoby.

W „Nie było ciebie” Osiecka używa metafor i symboli, takich jak „woda”, „cień” i „pustka”, aby ukazać głębię emocji i wewnętrzny świat bohatera. Poprzez te obrazy, czytelnik jest zapraszany do refleksji nad własnym doświadczeniem miłości i straty, co nadaje wierszowi uniwersalny charakter. Tematyka straty i miłości w tym utworze jest głęboko osobista, a jednocześnie odzwierciedla szersze ludzkie doświadczenia.

„Na zawsze” – filozoficzne rozważania o miłości i obietnicach

Wiersz „**Na zawsze**” jest doskonałym przykładem, jak Osiecka podejmuje refleksję nad miłością i obietnicami, które są związane z ideą wieczności. Wiersz ten koncentruje się na obietnicy „na zawsze” i analizuje, jak takie obietnice wpływają na życie i relacje międzyludzkie.

Osiecka w „Na zawsze” używa języka pełnego ironii i subtelnej melancholii, aby zbadać różnice między rzeczywistością a idealistycznymi obietnicami. Wiersz ukazuje, jak obietnice

wieczności mogą być zarówno źródłem nadziei, jak i rozczarowania. Poprzez grę słów i metafor, Osiecka eksploruje złożoność uczuć związanych z miłością i lojalnością.

Refleksyjny charakter wiersza polega na jego zdolności do wywołania głębokich przemyśleń na temat rzeczywistych znaczeń obietnic i uczuć. Wiersz zachęca czytelnika do rozważenia, w jaki sposób obietnice mogą wpływać na nasze życie i relacje, oferując jednocześnie głęboki wgląd w naturę miłości i zobowiązań.

„Zimne noce” – refleksja nad samotnością i relacjami międzyludzkimi

Wiersz „Zimne noce” ukazuje refleksyjny charakter Osieckiej w kontekście samotności i relacji międzyludzkich. W tym utworze autorka bada uczucia izolacji i braku bliskości w kontekście zimnych, nieprzyjaznych nocy.

Wiersz ten jest przepełniony obrazami zimna i pustki, które są używane jako metafory dla emocjonalnej samotności. Osiecka w sposób wnikliwy ukazuje, jak samotność wpływa na życie bohatera, tworząc przestrzeń do refleksji nad relacjami międzyludzkimi i ich brakiem. Poprzez wykorzystanie prostych, ale sugestywnych obrazów, takich jak „zimne noce”, Osiecka skutecznie przekazuje uczucie izolacji i braku.

Podsumowanie

Poezja Agnieszki Osieckiej jest pełna refleksji nad ludzkim doświadczeniem, miłością, straty i przemijaniem. Jej wiersze, takie jak „Na całych jeziorach – całych”, „Nie było ciebie”, „Na zawsze” i „Zimne noce”, ukazują różnorodne aspekty refleksyjności, angażując czytelnika w głębokie emocjonalne przeżycia i introspektywne rozważania. Osiecka w mistrzowski sposób łączy osobiste przeżycia z uniwersalnymi tematami, tworząc poezję, która jest zarówno intymna, jak i szeroko odzwierciedlająca ludzkie doświadczenia. Jej refleksyjny charakter sprawia, że jej twórczość pozostaje aktualna i

poruszająca, zachęcając czytelników do głębszej refleksji nad własnym życiem i emocjami.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Związki twórczości L. Staffa z tradycją literacką i kulturą różnych epok. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów

Leopold Staff, jeden z najwybitniejszych polskich poetów XX wieku, wyróżniał się szczególną umiejętnością łączenia tradycji literackiej i kultury różnych epok z nowoczesną myślą artystyczną. Jego twórczość, obejmująca zarówno okres Młodej Polski, jak i dwudziestolecia międzywojennego oraz czasów późniejszych, jest świadectwem głębokiego związku z przeszłością literacką, filozoficzną i kulturową. Staff, czerpiąc inspirację z klasyków literatury, renesansu, baroku, romantyzmu oraz modernizmu, jednocześnie nadaje swoim dziełom charakter osobisty, nowoczesny i uniwersalny. Na podstawie kilku wybranych utworów można prześledzić, jak poezja Staffa wpisuje się w tradycję literacką i w jaki sposób odnosi się do różnych epok.

1. „Kowal” – tradycja klasyczna i nowoczesny indywidualizm

Jednym z najbardziej znanych wierszy Staffa jest „Kowal”,

który stanowi manifest artystyczny i filozoficzny poety. W tym utworze Staff odwołuje się do tradycji antycznej, w szczególności do stoickiego ideału samodoskonalenia i mocy kreacji człowieka. Kowal, jako symbol twórcy, który z surowego materiału tworzy doskonały kształt, jest figurą odnoszącą się do ideału człowieka aktywnego, który kontroluje swoje życie i emocje.

Związki z tradycją literacką: Motyw kowala jako twórcy życia nawiązuje do starożytnych mitów, zwłaszcza greckiego mitu o Hefajstosie, bogu kowali, który był uosobieniem sztuki i rzemiosła. Ponadto, filozofia stoicka, szczególnie obecna w poezji Horacego, która kładła nacisk na cnotę, dyscyplinę i rozwijanie wewnętrznej siły, jest silnie obecna w wierszu Staffa. Autor odnosi się tu także do renesansowego ideału człowieka „artifex”, czyli twórcy swojego losu, co widoczne jest w literaturze tamtej epoki, na przykład w dziełach Francesco Petrarcki czy Michała Anioła.

Nowoczesność utworu: Staff wprowadza do tego klasycznego motywu nowoczesną perspektywę, zwracając uwagę na indywidualizm i osobistą odpowiedzialność za własne życie, co było szczególnie bliskie prądom modernistycznym, takim jak symbolizm i neoromantyzm. „Kowal” nie jest tylko wyrazem podziwu dla przeszłości, ale także refleksją nad nowoczesnym człowiekiem, który musi zmierzyć się z wyzwaniem współczesności, kształtując swoje wnętrze i postawę życiową w odpowiedzi na chaos i kryzys wartości.

2. „Deszcz jesienny” – wpływy romantyzmu i symbolizmu

Innym istotnym utworem Staffa jest „Deszcz jesienny”, który wyraża melancholię, smutek oraz poczucie zbliżającego się końca, typowe dla nastrojów fin de siècle'u.

Związki z romantyzmem: Staff w tym wierszu sięga do tradycji romantycznej, zwłaszcza do melancholijnego postrzegania natury jako odzwierciedlenia wewnętrznych stanów człowieka. Deszcz,

jako motyw literacki, często pojawiał się w poezji romantycznej, na przykład w dziełach Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego, gdzie symbolizował zarówno oczyszczenie, jak i smutek oraz przemijanie. W „Deszczu jesiennym” przyroda jest uosobieniem nostalgii i refleksji nad nietrwałością życia.

Wpływy symbolizmu: Wiersz ten jest także przykładem wpływu symbolizmu na twórczość Staffa. Symboliści, tacy jak Charles Baudelaire czy Stéphane Mallarmé, wykorzystywali obrazy przyrody i pogody do wyrażania stanów duszy i podświadomości. W „Deszczu jesiennym” Staff używa zjawisk atmosferycznych jako nośników głębszych, ukrytych znaczeń, co jest typowe dla symbolistycznej poetyki. Deszcz nie jest tu tylko meteorologicznym zjawiskiem, ale symbolem wewnętrznego smutku, samotności i refleksji nad kruchością życia.

3. „Wysokie drzewa” – klasycyzm i harmonia z naturą

„Wysokie drzewa” to jeden z najbardziej znanych wierszy Staffa, który odzwierciedla jego późniejsze, bardziej klasycyzujące podejście do poezji, pełne spokoju i harmonii.

Związki z klasycyzmem: W tym utworze Staff sięga po idee harmonii, równowagi i spokoju, które były centralne w literaturze klasycznej, zarówno antycznej, jak i renesansowej. Drzewa symbolizują trwałość, siłę i stabilność, nawiązując do stoickiej postawy człowieka, który szuka spokoju i równowagi w otaczającym go świecie. W „Wysokich drzewach” Staff kontynuuje tradycję literacką, która postrzega przyrodę jako odzwierciedlenie idealnego porządku, harmonii i piękna – coś, co można znaleźć zarówno w literaturze antyku, jak i w renesansowej poezji Petrarcki czy Jana Kochanowskiego.

Nowoczesna reinterpretacja: Mimo silnych związków z klasycyzmem, Staff wprowadza nowoczesne elementy do swojej poezji, ukazując drzewa jako symbol trwania w obliczu przemijania i chaosu współczesnego świata. Jego spojrzenie na

naturę nie jest idealizujące, ale pełne świadomości przemijalności, co nadaje wierszowi głębię egzystencjalną i filozoficzną typową dla XX wieku.

4. Filozoficzne refleksje w poezji Staffa – związek z egzystencjalizmem

W swojej późniejszej twórczości Staff często nawiązywał do filozofii egzystencjalnej, zwłaszcza do myśli związanej z nietrwałością, samotnością i poszukiwaniem sensu. Wiersze takie jak „Przedświt” czy „Rozmowa z cieniem” ukazują Staffa jako poetę, który z jednej strony jest mocno osadzony w tradycji literackiej, a z drugiej – podejmuje współczesne problemy filozoficzne.

Egzystencjalizm: W tych utworach Staff czerpie z dorobku myśli egzystencjalnej, podobnie jak Albert Camus czy Jean-Paul Sartre, choć z zachowaniem swojej specyficznej perspektywy, w której dominuje harmonia i spokój. Staff, choć podejmuje trudne tematy związane z istnieniem, przemijaniem i śmiercią, unika pesymizmu i nihilizmu, jakie często towarzyszą egzystencjalistom. Jego podejście można postrzegać jako próbę znalezienia sensu w życiu, mimo świadomości jego kruchości.

Podsumowanie

Twórczość Leopolda Staffa to przykład harmonijnego łączenia tradycji literackiej z nowoczesnymi nurtami myślowymi i artystycznymi. Poeta czerpał inspiracje z literatury antycznej, renesansowej, romantycznej oraz z symbolizmu, jednocześnie nadając swoim utworom unikalny, współczesny charakter. Wiersze Staffa ukazują zarówno jego głębokie zakorzenienie w tradycji literackiej, jak i otwartość na nowoczesne wyzwania filozoficzne i artystyczne. Dzięki temu jego poezja jest nie tylko świadectwem literackiej przeszłości, ale również nowatorskim wkładem w refleksję nad współczesnym człowiekiem i jego miejscem w świecie.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy -

potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Tematy i nastroje powieści kryminalnej. Prześledź na wybranych przykładach literackich

Powieść kryminalna, będąca jednym z najbardziej popularnych gatunków literackich, różni się w zależności od epoki, lokalizacji i stylu autora. Tematy i nastroje w powieści kryminalnej są często związane z intrygującymi zagadkami, moralnymi dylematami oraz głębokim wnikaniem w psychologię postaci. Przyjrzymy się, jak różne tematy i nastroje są realizowane w wybranych powieściach kryminalnych, które reprezentują różne style i podejścia do tego gatunku.

Klasyczny kryminał: Arthur Conan Doyle

Jednym z najbardziej znanych przykładów klasycznego kryminału jest twórczość Arthura Conan Doyle'a, zwłaszcza jego seria o Sherlocku Holmesie. Powieści takie jak „**Pies Baskerville'ów**” (1902) ukazują klasyczne motywy i tematy tego gatunku, takie jak mroczne zagadki i detektywistyczne śledztwo. Nastrój w tej powieści jest silnie związany z atmosferą tajemnicy i grozy, która jest wzmocniana przez elementy gotyckie i mistyczne.

Pies Baskerville'ów jest powieścią, w której centralnym motywem jest zagadkowa śmierć, której źródłem wydaje się być nadprzyrodzone zjawisko. Nastrój powieści jest ponury i pełen napięcia, co jest charakterystyczne dla klasycznych powieści

kryminalnych. Detektyw Sherlock Holmes, z jego niezwykłą bystrością i metodologicznym podejściem, stanowi kontrast dla mrocznej atmosfery, dostarczając czytelnikowi poczucia ulgi w obliczu chaosu i niepewności.

Noir: Raymond Chandler

W literaturze noir, tematy i nastroje są często bardziej mroczne i pesymistyczne. Raymond Chandler, jeden z czołowych przedstawicieli tego gatunku, w powieści „**Wielki sen**” (1939) ukazuje świat pełen korupcji, moralnego upadku i przemocy. Tematyka jego powieści często skupia się na śledztwie, które odsłania brudne sekrety społeczeństwa i jednostek.

Nastrój w „Wielkim śnie” jest wyraźnie noir – pełen cynizmu i rozczarowania. Główny bohater, detektyw Philip Marlowe, porusza się w świecie, w którym każdy ma swoje ukryte motywy, a prawda jest często nieosiągalna. Chandler używa gęstej atmosfery i twardego języka, aby ukazać moralną złożoność i ciemność świata, w którym działa jego bohater.

Kryminał psychologiczny: Agatha Christie

Agatha Christie, królowa kryminałów, dostarcza przykłady na to, jak motywy i nastroje mogą być różnorodne w powieści kryminalnej. W „**Morderstwie w Orient Expressie**” (1934) Christie łączy klasyczny motyw zamkniętego kręgu podejrzanych z głębszym psychologicznym wglądem w motywy postaci.

Tematyka powieści obejmuje moralne dylematy związane z wymiarem sprawiedliwości i zemstą. Nastrój jest napięty, a miejsce akcji – luksusowy pociąg – tworzy klaustrofobiczną atmosferę, w której każda postać może być potencjalnym mordercą. Christie w mistrzowski sposób buduje napięcie, prowadząc czytelnika przez labirynt fałszywych tropów i zaskakujących zwrotów akcji.

Kryminał współczesny: Stieg Larsson

Współczesne powieści kryminalne często eksplorują nowe tematy i nastroje. **„Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet”** (2005) Stiega Larssona wprowadza czytelnika w mroczny świat współczesnych problemów społecznych i osobistych traumy. Tematyka obejmuje przemoc wobec kobiet, korupcję i skandale, które są ukazywane w kontekście śledztwa prowadzonego przez dziennikarza i detektywkę.

Nastrój powieści jest intensywny i pełen napięcia, z dużym naciskiem na brutalność i emocjonalne zawirowania. Larsson nie tylko dostarcza intrygującej zagadki kryminalnej, ale także porusza istotne problemy społeczne, tworząc powieść, która łączy elementy thrillera z głęboką analizą społeczną i psychologiczną.

Kryminał historyczny: Umberto Eco

W powieści **„Imię róży”** (1980) Umberto Eco łączy elementy kryminału z tłem historycznym, tworząc unikalne połączenie zagadki kryminalnej z refleksją nad historią i filozofią. Tematyka powieści obejmuje nie tylko morderstwa w średniowiecznym klasztorze, ale także kwestie związane z władzą, wiedzą i religią.

Nastrój powieści jest intensywnie intelektualny i enigmatyczny, a śledztwo prowadzone przez głównego bohatera, Williama z Baskerville, odsłania głęboki i złożony świat średniowiecznej teologii i filozofii. Eco używa mrocznego i mistycznego tła, aby podkreślić nie tylko atmosferę tajemnicy, ale także refleksję nad szerszymi tematami związanymi z wiedzą i władzą.

Podsumowanie

Tematy i nastroje w powieści kryminalnej są niezwykle zróżnicowane, co sprawia, że gatunek ten jest tak wieloaspektowy i fascynujący. Od klasycznych zagadek z elementami gotyckimi w twórczości Doyle'a, przez pesymistyczne, moralnie skomplikowane światy noir Chandlera,

po psychologiczne i społeczne analizy Christie, Larssona i Eco – każde podejście do motywu śmierci i śledztwa wnosi coś unikalnego do literatury kryminalnej. Analiza tych przykładów pokazuje, jak różne style i tematy mogą być wykorzystane do eksploracji ludzkiej natury i społecznych napięć, tworząc bogaty i różnorodny krajobraz powieści kryminalnej.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Związki twórczości H. Poświatowskiej z tradycją literacką i kulturą różnych epok. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów

Halina Poświatowska, jedna z najważniejszych poetek XX wieku w Polsce, w swojej twórczości prowadzi dialog z wieloma tradycjami literackimi oraz różnymi epokami kulturowymi. Jej poezja, choć głęboko osadzona w realiach współczesnych jej czasom, nawiązuje do różnorodnych tradycji literackich i kulturowych, od antyku po romantyzm, a także do współczesnych nurtów filozoficznych i egzystencjalnych. W analizie jej twórczości warto przyjrzeć się kilku kluczowym utworom, które ilustrują te związki w szczególnie wyraźny sposób.

1. „Niebo”

Wiersz „Niebo” jest jednym z najbardziej charakterystycznych

utworów Haliny Poświatowskiej, który ilustruje jej podejście do tematów metafizycznych i egzystencjalnych.

Związki z tradycją literacką: „Niebo” nawiązuje do klasycznych motywów literackich związanych z religią i metafizyką. Poświatowska, podobnie jak wielcy poeci religijni, takich jak John Donne czy Rainer Maria Rilke, eksploruje kwestie związane z wiarą, istnieniem i śmiercią. W jej wierszu widoczne są wpływy literatury mistycznej i religijnej, gdzie niebo często symbolizuje transcendencję, absolut i zjednoczenie z boskością.

Wpływ na różne epoki: W „Niebo” Poświatowska łączy te klasyczne motywy z nowoczesnym podejściem do tematu, który jest związany z poszukiwaniem sensu i zrozumienia. Jej wiersz jest przykładem, jak tradycyjne motywy mogą być przekształcone i zaadaptowane do współczesnych kontekstów, tworząc nową jakość literacką.

2. „0 śmierci”

„0 śmierci” to utwór, w którym Poświatowska eksploruje temat śmierci i przemijania, co jest kluczowe w jej twórczości.

Związki z tradycją literacką: Tematyka śmierci i przemijania była obecna w literaturze od czasów antycznych, od „Eneidy” Wergiliusza po „Psalmy” i „Sermony” świętych. Poświatowska, nawiązując do tej tradycji, prezentuje śmierć jako złożony i wielowymiarowy temat, który jest jednocześnie osobisty i uniwersalny. Jej podejście jest również związane z egzystencjalizmem XX wieku, który koncentruje się na absurdzie życia i poszukiwaniu sensu.

Wpływ na różne epoki: „0 śmierci” jest przykładem, jak tradycyjne motywy literackie mogą być przekształcone przez współczesne podejście. Poświatowska łączy klasyczne obrazy śmierci z nowoczesnymi refleksjami, tworząc dzieło, które jest zarówno uniwersalne, jak i osobiste. Jej wiersz wpisuje się w szeroki kontekst literacki, ale również w specyficzne dla jej

czasów podejście do egzystencji i śmierci.

3. „Wiersz o miłości”

„Wiersz o miłości” jest jednym z najbardziej osobistych utworów Poświatowskiej, w którym eksploruje temat miłości w sposób głęboko emocjonalny i refleksyjny.

Związki z tradycją literacką: Poświatowska w swoim „Wierszu o miłości” nawiązuje do tradycji romantycznej i modernistycznej, które często eksplorowały temat miłości jako siły duchowej i emocjonalnej. Jej podejście do miłości, z jednej strony intensywne i osobiste, z drugiej zaś refleksyjne i filozoficzne, wpisuje się w romantyczną tradycję, która traktuje miłość jako centralny temat literacki. Jednocześnie Poświatowska wprowadza nowoczesne podejście do tego tematu, które jest związane z egzystencjalnym poszukiwaniem sensu.

Wpływ na różne epoki: „Wiersz o miłości” łączy klasyczne motywy miłości z nowoczesnymi refleksjami, tworząc dzieło, które jest zarówno osobiste, jak i uniwersalne. Poświatowska, poprzez swoją interpretację miłości, tworzy nową jakość literacką, która jest osadzona w tradycji, ale jednocześnie odpowiedzią na współczesne wyzwania emocjonalne i filozoficzne.

4. „Moja liryka”

„Moja liryka” to utwór, w którym Poświatowska reflektuje nad własnym miejscem w literaturze i sztuce.

Związki z tradycją literacką: Utwór „Moja liryka” nawiązuje do literackiej tradycji autorefleksji, która jest obecna w wielu dziełach od czasów antycznych, przez renesans, po modernizm. Poświatowska, podobnie jak autorzy romantyczni i modernistyczni, bada swoje miejsce w literaturze i sztuce, analizując własne doświadczenia i twórczość. Jej podejście jest również związane z nowoczesnym podejściem do autoanalizy i introspekcji.

Wpływ na różne epoki: „Moja liryka” łączy klasyczne motywy autorefleksji z nowoczesnym podejściem do analizy własnej twórczości. Poświatowska, poprzez swoje refleksje nad literaturą i sztuką, tworzy dzieło, które jest zarówno osobiste, jak i uniwersalne. Jej utwór jest przykładem, jak tradycyjne motywy literackie mogą być przekształcone przez współczesne podejście do analizy i introspekcji.

5. „Mój syn”

„Mój syn” to utwór, w którym Poświatowska eksploruje temat macierzyństwa i relacji matki z dzieckiem.

Związki z tradycją literacką: Wiersz „Mój syn” nawiązuje do klasycznych motywów macierzyństwa i relacji matki z dzieckiem, które są obecne w literaturze od czasów antycznych. Poświatowska, poprzez swoje refleksje na temat macierzyństwa, łączy te tradycyjne motywy z nowoczesnym podejściem, które jest związane z osobistymi doświadczeniami i emocjami.

Wpływ na różne epoki: „Mój syn” łączy klasyczne motywy macierzyństwa z nowoczesnym podejściem do tego tematu. Poświatowska, poprzez swoje refleksje na temat relacji matki i dziecka, tworzy dzieło, które jest zarówno osobiste, jak i uniwersalne. Jej utwór jest przykładem, jak tradycyjne motywy literackie mogą być przekształcone przez współczesne podejście do analizy relacji i emocji.

Podsumowanie

Twórczość Haliny Poświatowskiej jest głęboko osadzona w tradycji literackiej i kulturze różnych epok, ale jednocześnie wprowadza nowoczesne refleksje i interpretacje. Poprzez swoje utwory, Poświatowska łączy klasyczne motywy literackie z nowoczesnymi tematami, tworząc dzieła, które są zarówno osobiste, jak i uniwersalne. Jej podejście do literatury i sztuki rozwija tradycyjne motywy, tworząc nową jakość literacką, która jest odpowiedzią na współczesne wyzwania emocjonalne i filozoficzne. Poświatowska, poprzez swoją

twórczość, oferuje bogaty kontekst literacki i kulturowy, który pozostaje istotny i inspirujący do dziś.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Odmienne spojrzenie na motyw śmierci w literaturze fantastycznej. Omów, odwołując się do twórczości Terry'ego Pratchetta

Motyw śmierci w literaturze fantastycznej często przybiera różne formy i funkcje, odzwierciedlając specyfikę i unikalność poszczególnych twórców. Terry Pratchett, znany z cyklu powieści „Świat Dysku”, oferuje szczególne, wielowarstwowe podejście do tego tematu. W jego twórczości śmierć nie jest jedynie końcem życia, ale staje się kompleksowym i często humorystycznym elementem, który jest zarazem centralny dla fabuły i głęboko refleksyjny. Analiza motywu śmierci w „Świecie Dysku” ukazuje jego różnorodne aspekty i funkcje w kontekście literatury fantastycznej.

Śmierć jako postać

Jednym z najbardziej wyróżniających się elementów twórczości Pratchetta jest personifikacja śmierci jako postaci. W „Świecie Dysku” śmierć to nie tylko abstrakcyjny byt, ale pełnoprawny bohater, który ma własną osobowość, ambicje i

problemy. Ta postać jest przedstawiana jako kościotrup w pelerynie, z kosą w ręku, ale także jako istota obdarzona głębokim zrozumieniem i poczuciem humoru.

W powieści „**Śmierć na niby**” (ang. „Mort”), Pratchett przedstawia Śmierć jako postać, która decyduje się na eksperyment z życiem, zatrudniając młodego chłopca, Morta, jako swojego ucznia. Śmierć, poprzez swoją osobowość i działania, ukazuje paradoksyjne połączenie między nieuniknionością a indywidualnymi wyborami. Śmierć w tej powieści jest zarówno postacią tragiczną, jak i komediową, która nie tylko wykonuje swoje obowiązki, ale także stara się zrozumieć ludzkie uczucia i emocje, co prowadzi do interesujących i często zabawnych sytuacji.

Śmierć jako element porządku i chaosu

W „Świecie Dysku” śmierć nie jest jedynie końcem istnienia, ale także częścią większego kosmicznego porządku, który wpływa na życie i śmierć mieszkańców dysku. Pratchett używa motywu śmierci jako narzędzia do badań nad pojęciem porządku i chaosu. Śmierć, jako personifikacja, jest związana z nieuchronnością i porządkiem, podczas gdy jej działania często wprowadzają chaos w życie bohaterów.

W powieści „**Śmierć w rodzinie**” (ang. „Hogfather”), Śmierć decyduje się zastąpić tytułowego Hogfathera, który jest odpowiednikiem Świętego Mikołaja, w obliczu zagrożenia, które może wpłynąć na cały świat Dysku. Pratchett w tej historii ukazuje, jak Śmierć stara się wypełniać rolę Hogfathera, co prowadzi do refleksji na temat znaczenia i wpływu śmierci oraz samego życia na społeczności.

Śmierć a ludzka egzystencja i wartości

Pratchett, poprzez swoje unikalne przedstawienie śmierci, bada również szersze kwestie egzystencjalne i wartościowe. W jego twórczości śmierć staje się punktem wyjścia do głębszej refleksji na temat życia, moralności i sensu istnienia. Śmierć

w „Świecie Dysku” często zmusza postacie i czytelników do zastanowienia się nad własnymi wartościami i przekonaniem.

W „**Straż! Straż!**” (ang. „**Guards! Guards!**”), choć śmierć nie jest bezpośrednio centralnym motywem, Pratchett ukazuje, jak różne postawy wobec śmierci i życia wpływają na działania bohaterów. W tej powieści motyw śmierci jest obecny w tle, kształtując motywacje i zachowania postaci w kontekście ich dążeń i wyzwań. Pratchett wykorzystuje ten motyw, aby badać kwestie moralności i odpowiedzialności, a także refleksję nad sensem działania i znaczeniem życia.

Humor i ironia w przedstawieniu śmierci

Jednym z charakterystycznych elementów twórczości Pratchetta jest użycie humoru i ironii w kontekście śmierci. Pratchett nie boi się żartować z tematów, które w innych kontekstach mogłyby być traktowane poważnie i z dystansem. W „**Śmierć i reszta**” (ang. „**Thief of Time**”), Pratchett używa humoru do ukazania absurdów związanych z czasem i śmiercią, wprowadzając postać, która kradnie czas i zagraża równowadze całego świata.

Ten humorystyczny i ironiczny sposób przedstawienia śmierci pozwala Pratchettowi na eksplorację poważnych tematów w sposób lekki i przystępny. Dzięki temu czytelnik może zastanowić się nad fundamentalnymi pytaniami dotyczącymi życia, śmierci i sensu istnienia, nie tracąc przy tym radości z lektury.

Podsumowanie

Terry Pratchett w „Świecie Dysku” oferuje oryginalne i wieloaspektowe spojrzenie na motyw śmierci. Poprzez personifikację śmierci jako postaci, Pratchett bada kwestie związane z porządkiem, chaosem, egzystencją i wartościami w sposób humorystyczny i refleksyjny. Jego podejście do tematu śmierci ukazuje, jak fantastyka może być używana do zgłębiania głębokich, egzystencjalnych tematów, jednocześnie bawiąc i angażując czytelnika. Pratchett, poprzez swoje unikalne podejście do śmierci, tworzy dzieła, które są zarówno zabawne,

jak i głęboko przemyślane, wnosząc istotny wkład do literatury fantastycznej.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Cechy wywiadu jako formy wypowiedzi. Przedstaw na wybranych przykładach

Wywiad jest jedną z najpopularniejszych form wypowiedzi stosowaną zarówno w mediach, jak i literaturze. Jego celem jest **uzyskanie informacji** od rozmówcy, a także **przedstawienie opinii, doświadczeń lub przemyśleń** osoby udzielającej odpowiedzi. Wywiad jest szczególną formą dialogu, w której główną rolę odgrywają pytania zadawane przez dziennikarza lub autora oraz odpowiedzi udzielane przez rozmówcę. Aby omówić cechy wywiadu, warto przyjrzeć się konkretnym przykładom z różnych dziedzin, takich jak wywiady prasowe, radiowe czy literackie.

Jedną z podstawowych cech wywiadu jest **dialogiczność**, czyli forma rozmowy między dwiema osobami: dziennikarzem (pytającym) i rozmówcą (odpowiadającym). Przykładem może być wywiad z **Wisławą Szymborską**, opublikowany w czasopiśmie „Gazeta Wyborcza”, w którym poetka odpowiada na pytania dotyczące jej twórczości oraz życia prywatnego. Dialogiczność tego wywiadu pozwala czytelnikowi poznać zarówno stanowisko Szymborskiej, jak i sposób, w jaki dziennikarz prowadzi rozmowę – zadawane pytania są celne i skłaniają do refleksji.

Kolejną ważną cechą wywiadu jest **aktualność tematów**. Dziennikarze zwykle pytają o kwestie, które są **istotne społecznie lub kulturowo** w danym momencie. Przykładem może być wywiad z **Lechem Wałęsą** po objęciu przez niego urzędu prezydenta Polski. Pytania dotyczą aktualnej sytuacji politycznej, przyszłości kraju oraz osobistych planów Wałęsy. Dzięki aktualności tematów wywiad staje się dla odbiorcy interesujący i pozwala na lepsze zrozumienie bieżących wydarzeń.

Wywiad cechuje się również **indywidualizacją**, ponieważ każda rozmowa jest **dostosowana do rozmówcy**. Pytania są formułowane w taki sposób, aby uwzględniać osobiste doświadczenia, poglądy i osiągnięcia osoby udzielającej wywiadu. Na przykład w rozmowie z **Andrzejem Wajdą** dziennikarz skupia się na twórczości filmowej reżysera, pytając o inspiracje, metody pracy oraz refleksje na temat polskiego kina. Indywidualizacja wywiadu pozwala na lepsze poznanie rozmówcy i jego osobowości.

Kolejną cechą wywiadu jest **subiektywizm**, czyli wyrażanie **osobistych opinii i emocji** przez rozmówcę. W przeciwieństwie do tekstów informacyjnych, w wywiadzie rozmówca ma swobodę dzielenia się swoimi przeżyciami, poglądami i przemyśleniami. Przykładem może być wywiad z **Olgą Tokarczuk**, w którym pisarka opowiada o swoich inspiracjach literackich i procesie twórczym. Jej wypowiedzi są subiektywne, co sprawia, że wywiad nabiera osobistego charakteru.

Nieodłączną cechą wywiadu jest również **strukturalizacja**, czyli **podział rozmowy na pytania i odpowiedzi**. Pytania mogą mieć charakter otwarty lub zamknięty. W wywiadach literackich, takich jak rozmowy z **Czesławem Miłoszem**, często pojawiają się pytania otwarte, które pozwalają rozmówcy swobodnie rozwijać myśl i dzielić się głębszymi refleksjami. Strukturalizacja wywiadu ułatwia odbiorcy śledzenie rozmowy i skupienie się na najważniejszych zagadnieniach.

Wywiad jest dynamiczną i wszechstronną formą wypowiedzi, która

pełni ważną rolę zarówno w mediach, jak i literaturze. Jego najważniejsze cechy to dialogiczność, aktualność tematów, indywidualizacja, subiektywizm oraz strukturalizacja. Przykłady wywiadów z wybitnymi osobami, takimi jak Wisława Szymborska, Lech Wałęsa, Andrzej Wajda czy Olga Tokarczuk, pokazują, że dobrze przeprowadzony wywiad może dostarczyć cennych informacji, a także ukazać bogactwo osobowości i poglądów rozmówcy.

Wywiad jako forma wypowiedzi jest jednym z podstawowych narzędzi w dziennikarstwie, literaturze i naukach społecznych. Jego celem jest uzyskanie informacji, opinii lub perspektyw od rozmówcy na określony temat. Wywiad różni się od innych form wypowiedzi przede wszystkim strukturą i funkcją, a jego cechy charakterystyczne mogą być analizowane na podstawie wybranych przykładów z literatury i praktyki dziennikarskiej.

1. Struktura i organizacja wywiadu:

Wywiad zazwyczaj ma określoną strukturę, która ułatwia przeprowadzenie rozmowy i organizowanie informacji. Składa się z wprowadzenia, części głównej oraz zakończenia. Wprowadzenie ustala kontekst rozmowy, prezentuje rozmówcę i temat wywiadu. Część główna zawiera pytania i odpowiedzi, które stanowią sedno wywiadu. Zakończenie podsumowuje rozmowę i często zawiera refleksje lub dalsze pytania.

Przykład: Wywiad z Robertem B. Cialdini, autorem książki „Wywieranie wpływu na ludzi”, który został opublikowany w magazynie „Harvard Business Review”. Wprowadzenie przedstawia Cialdiniego jako eksperta w dziedzinie psychologii wpływu, następnie przechodzi do pytań dotyczących jego teorii i badań. W zakończeniu wywiadu Cialdini dzieli się swoimi przyszłymi planami badawczymi i refleksjami na temat zmian w dziedzinie psychologii.

2. Typy pytań w wywiadzie:

W wywiadzie stosuje się różne typy pytań, które mają na celu

uzyskanie różnych rodzajów odpowiedzi. Pytania mogą być otwarte (zapraszające do dłuższej odpowiedzi), zamknięte (wymagające krótkiej odpowiedzi) lub kierunkowe (prowadzące rozmowę w określoną stronę).

Przykład: Wywiad z Wojciechem Młynarskim w programie telewizyjnym. Dziennikarz zadaje pytania otwarte, takie jak „Jakie były Twoje inspiracje do napisania tej piosenki?” oraz pytania zamknięte, takie jak „Czy planujesz kolejną płytę?”. Pytania kierunkowe mogą dotyczyć konkretnego okresu w karierze artysty, co pozwala skupić się na jego osiągnięciach w danym czasie.

3. Relacja między rozmówcą a dziennikarzem:

Relacja między rozmówcą a dziennikarzem jest kluczowa dla przebiegu wywiadu. Powinna być oparta na wzajemnym szacunku i zaufaniu, co pozwala na uzyskanie szczerych i wartościowych odpowiedzi. Dziennikarz powinien być dobrze przygotowany, aby zadawać trafne pytania i reagować na odpowiedzi rozmówcy.

Przykład: Wywiad z Barackiem Obamą przeprowadzony przez David Remnicka w magazynie „The New Yorker”. Remnick, jako doświadczony dziennikarz, nawiązuje relację z Obamą poprzez dobrze przygotowane pytania i umiejętność prowadzenia rozmowy w sposób, który zachęca do otwartości. W ten sposób uzyskuje głębokie i przemyślane odpowiedzi od byłego prezydenta.

4. Styl i ton wywiadu:

Styl i ton wywiadu zależą od jego celu oraz charakterystyki rozmówcy. Wywiady mogą być formalne, nieformalne, poważne, humorystyczne, lub refleksyjne, w zależności od kontekstu i tematu rozmowy. Styl wywiadu może również odzwierciedlać osobowość rozmówcy oraz oczekiwania odbiorców.

Przykład: Wywiad z Ellen DeGeneres w jej własnym talk-show. Styl wywiadu jest luźny, przyjacielski i pełen humoru, co odpowiada charakterowi programu. Ellen zadawała pytania, które

były lekkie i zabawne, a rozmówcy, jak goście show-biznesowi, czuli się komfortowo, dzieląc się osobistymi anegdotami.

5. Funkcje wywiadu:

Wywiad pełni różne funkcje, takie jak informacyjna, analityczna, promocyjna i dokumentacyjna. Informacyjna funkcja polega na przekazywaniu nowych informacji lub wyjaśnianiu tematów. Analityczna funkcja umożliwia głębsze zrozumienie zagadnień poprzez dyskusję. Promocyjna funkcja dotyczy promowania osoby, książki, filmu, czy wydarzenia. Dokumentacyjna funkcja służy zachowaniu ważnych informacji na przyszłość.

Przykład: Wywiad z Stephenem Kingiem dla „The New York Times” w kontekście premiery jego nowej książki. Funkcja promocyjna jest kluczowa, ponieważ wywiad ma na celu wzbudzenie zainteresowania książką i zachęcenie czytelników do jej zakupu. King dzieli się szczegółami o książce i swoim procesie twórczym, co pomaga w promocji jego pracy.

6. Przykłady z literatury i praktyki dziennikarskiej:

Wywiad w literaturze i dziennikarstwie może być różnie przedstawiany i wykorzystywany. Na przykład, w literaturze wywiad może być użyty jako forma narracji, w której postaci są przedstawiane poprzez swoje wypowiedzi. W dziennikarstwie wywiad jest często dokumentem źródłowym, który dostarcza faktów i opinii na temat bieżących wydarzeń.

Przykład literacki: Wywiad w powieści „Światło w sierpniu” Williama Faulknera. Faulkner wykorzystuje dialogi jako formę wywiadu, aby odsłonić psychologię i motywacje postaci. Dialogi w tej powieści są głęboko osadzone w kontekście społecznym i kulturowym, co pozwala czytelnikowi lepiej zrozumieć bohaterów i ich motywy.

Przykład dziennikarski: Wywiad z Malalą Yousafzai przeprowadzony przez New York Times. Wywiad ten nie tylko

dokumentuje jej historie, ale także ilustruje jej determinację i odwagę w walce o edukację dziewcząt. Tekst wywiadu jest dobrze przemyślany i skonstruowany, co umożliwia czytelnikom głębsze zrozumienie jej doświadczeń i perspektyw.

Podsumowanie:

Wywiad jako forma wypowiedzi ma wiele charakterystycznych cech, które wpływają na sposób przedstawiania informacji oraz relacji między rozmówcą a dziennikarzem. Jego struktura, styl, ton oraz funkcje są dostosowane do celu rozmowy i oczekiwań odbiorców. Analizując wywiady w kontekście literatury i dziennikarstwa, można dostrzec, jak ważne jest właściwe prowadzenie rozmowy oraz jak język i struktura wywiadu wpływają na odbiór i interpretację prezentowanych treści.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Związki twórczości C. K. Norwida z tradycją literacką i kulturą romantyczną. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów

Cyprian Kamil Norwid, jeden z najważniejszych poetów romantyzmu, jest autorem, którego twórczość jest głęboko osadzona w tradycji literackiej i kulturze romantycznej. Jego dzieła, choć często uważane za trudne i wymagające, oferują

bogaty kontekst odniesień do tradycji literackiej oraz interpretacji kultury epoki. Norwid, w swojej twórczości, łączy klasyczne motywy romantyczne z własnymi, oryginalnymi refleksjami na temat sztuki, historii i społeczeństwa. W analizie jego twórczości warto przyjrzeć się kilku kluczowym utworom, które ilustrują te związki w szczególnie wyraźny sposób.

1. „Promethidion”

„Promethidion” jest jednym z najbardziej znanych utworów Norwida, w którym poeta eksploruje tematykę twórczości artystycznej i jej miejsca w społeczeństwie.

Związki z tradycją literacką: Tytuł „Promethidion” nawiązuje do mitu o Prometeuszu, który w literaturze romantycznej był symbolem buntownika i twórcy. W tradycji literackiej Prometeusz jest często przedstawiany jako postać, która przynosi ludzkości światło wiedzy, ale także cierpi z powodu swojego buntu. Norwid, w „Promethidionie”, rozwija ten motyw, przedstawiając artystę jako postać, która, podobnie jak Prometeusz, zмага się z nieznanym i niezrozumianym światem, przynosząc ludzkości wiedzę, ale ponosząc jednocześnie koszty swojej misji.

Wpływ na romantyzm: Utwór „Promethidion” łączy w sobie klasyczne motywy romantyczne związane z postacią Prometeusza, z nowoczesnym komentarzem na temat roli artysty w społeczeństwie. Norwid, poprzez swoją wizję artysty jako twórcy i bunta, rozwija romantyczną tradycję, tworząc nową, osobistą interpretację, która jest jednocześnie refleksyjna i krytyczna.

2. „Czarne kwiaty”

„Czarne kwiaty” to wiersz Norwida, który jest przykładem jego refleksji nad sztuką i jej rolą w społeczeństwie.

Związki z tradycją literacką: Wiersz „Czarne kwiaty” nawiązuje

do motywów związanych z naturą i jej złożonością, które są obecne w literaturze romantycznej. Norwid używa obrazu czarnych kwiatów jako symbolu artystycznej i duchowej kondycji, która jest pełna bólu i cierpienia. Motyw ten jest w literaturze romantycznej związany z ideą, że prawdziwe piękno i prawda często są związane z cierpieniem i trudnościami.

Wpływ na romantyzm: Norwid w „Czarnych kwiatach” rozwija romantyczną tradycję, przedstawiając sztukę jako coś, co jest jednocześnie piękne i bolesne. Jego wiersz jest refleksją nad kondycją artysty i jego miejscem w społeczeństwie, co jest zgodne z romantycznym ideałem artysty jako jednostki borykającej się z trudnościami i cierpieniem.

3. „Bema pamięci żałobny-rapsod”

„Bema pamięci żałobny-rapsod” to utwór Norwida, który jest poetyckim hołdem dla Józefa Bema, bohatera narodowego, i jednocześnie refleksją nad jego życiem i śmiercią.

Związki z tradycją literacką: Wiersz „Bema pamięci żałobny-rapsod” łączy romantyczne motywy bohaterstwa i martyrologii z nowoczesnym podejściem do tematu. Norwid, w swoim utworze, odwołuje się do klasycznych obrazów bohaterów narodowych, ale jednocześnie wprowadza nowoczesne refleksje na temat ludzkiego cierpienia i ofiary. Motyw bohatera romantycznego, który jest jednocześnie cierpiącym i triumfującym, jest centralny w „Bema pamięci żałobny-rapsod”.

Wpływ na romantyzm: Utwór jest przykładem romantycznej tradycji łączenia postaci historycznych z osobistymi refleksjami. Norwid, poprzez swoje podejście do tematu, rozwija romantyczną koncepcję bohatera, tworząc głęboki i refleksyjny portret Bema jako postaci narodowej i osobistej.

4. „W Weronie”

„W Weronie” to jeden z bardziej znanych utworów Norwida, który eksploruje temat miłości i relacji międzyludzkich w kontekście

literackim i kulturowym.

Związki z tradycją literacką: Wiersz „W Weronie” nawiązuje do literatury romantycznej i klasycznej, szczególnie do motywów związanych z miłością i tragedią. Norwid, poprzez swoje odwołania do literackiej tradycji, tworzy nową interpretację tematów związanych z miłością i relacjami międzyludzkimi. Wiersz jest refleksją nad miłością jako siłą, która jest jednocześnie piękna i tragiczna, co jest zgodne z romantycznymi koncepcjami miłości.

Wpływ na romantyzm: „W Weronie” jest przykładem romantycznego podejścia do tematu miłości, które łączy klasyczne motywy z nowoczesnym komentarzem. Norwid, poprzez swoją interpretację literackich tematów, tworzy dzieło, które jest zarówno refleksyjne, jak i emocjonalne, rozwijając romantyczną tradycję i tworząc nową wizję miłości.

5. „Fortepian Szopena”

„Fortepian Szopena” to utwór, który jest jednocześnie hołdem dla Fryderyka Chopina i refleksją nad jego twórczością.

Związki z tradycją literacką: Norwid w „Fortepianie Szopena” łączy elementy literackie i muzyczne, odwołując się do romantycznej tradycji związanej z postacią Chopina. Wiersz jest głęboko osadzony w romantycznej koncepcji artysty jako osoby, która tworzy w zgodzie z własnym cierpieniem i emocjami. Norwid używa obrazu fortepianu i muzyki Chopina jako symbolu artystycznego i duchowego wyrazu, co jest zgodne z romantycznym ideałem sztuki.

Wpływ na romantyzm: „Fortepian Szopena” jest przykładem romantycznego podejścia do sztuki i artysty. Norwid, poprzez swoje refleksje nad muzyką Chopina, ukazuje, jak romantyczne idee o sztuce i artyście są obecne w jego twórczości. Utwór jest hołdem dla Chopina i jego twórczości, a także refleksją nad rolą sztuki w życiu jednostki.

Podsumowanie

Twórczość Cypriana Kamila Norwida jest głęboko osadzona w tradycji literackiej i kulturze romantycznej, ale jednocześnie wprowadza nowoczesne refleksje i interpretacje. Norwid, poprzez swoje utwory, łączy klasyczne motywy romantyczne z nowoczesnymi tematami, tworząc dzieła, które są zarówno refleksyjne, jak i aktualne. Jego podejście do literatury i sztuki rozwija romantyczne koncepcje, tworząc nową wizję, która jest jednocześnie osadzona w tradycji i odpowiedzią na wyzwania współczesności. Norwid, poprzez swoją twórczość, oferuje bogaty kontekst literacki i kulturowy, który pozostaje istotny i inspirujący do dziś.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.

Motyw pieniądza w literaturze i jego funkcje. Rozważ zagadnienie na podstawie analizy twórczości H. Balzaca, F. Dostojewskiego i B. Prusa

Motyw pieniądza w literaturze jest jednym z kluczowych tematów, który często służy do ukazywania złożoności relacji społecznych, moralnych oraz ekonomicznych. W twórczości takich autorów jak Honoré de Balzac, Fiodor Dostojewski i Bolesław

Prus, pieniądź pełni różne funkcje i jest przedstawiany w różnorodny sposób, odzwierciedlając zmieniające się społeczne i indywidualne dylematy bohaterów. Analizując utwory tych trzech pisarzy, można zobaczyć, jak motyw pieniądza wpływa na rozwój fabuły, charakterystykę postaci i przesłanie ideowe.

Honoré de Balzac

W twórczości Honoré de Balzaca, motyw pieniądza jest centralny i ma wieloaspektowe funkcje. Balzac jest autorem monumentalnego cyklu powieściowego „Ludzki los” („La Comédie Humaine”), w którym pieniądź odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu społeczeństwa i indywidualnych losów bohaterów.

Pieniądź w powieściach Balzaca jest nie tylko symbolem bogactwa, ale także kluczowym determinantem statusu społecznego i moralności. Przykładem jest powieść **„Ojciec Goriot”**. W tej książce pieniądź jest przedstawiony jako siła, która korumpuje i deformuje relacje międzyludzkie. Tytułowy bohater, ojciec Goriot, poświęca swoje całe majątek dla córek, które w zamian odrzucają go i traktują z pogardą. Ich egoistyczne podejście do ojca, napędzane przez materialne ambicje, ukazuje brutalność społeczeństwa, w którym pieniądź zdominował więzi rodzinne i etyczne wartości.

Balzac przedstawia pieniądź jako narzędzie społecznej manipulacji i awansu. W powieści **„Eugenia Grandet”**, główna bohaterka, Eugenia, żyje w świecie zdominowanym przez chciwość ojca, który gromadzi ogromne bogactwa kosztem szczęścia swojej córki. Balzac w tej powieści ukazuje, jak obsesja na punkcie pieniądza wpływa na życie jednostki i jej relacje z innymi, tworząc obraz społeczeństwa, w którym materialne wartości dominują nad humanitarnymi.

Fiodor Dostojewski

W twórczości Fiodora Dostojewskiego pieniądź jest przedstawiany jako źródło moralnych i egzystencjalnych dylematów. Dostojewski bada wpływ pieniądza na psychologię

bohaterów i ich postawy wobec życia, ukazując złożoność ludzkiej natury i społecznych napięć.

W powieści „**Zbrodnia i kara**”, pieniądź jest centralnym motywem, który wpływa na decyzje głównego bohatera, Rodiona Raskolnikowa. Raskolnikow, student w trudnej sytuacji finansowej, dokonuje morderstwa lichwiarki w przekonaniu, że jej bogactwo może być użyte na cele wyższe, przynajmniej w jego mniemaniu. Dostojewski ukazuje, jak desperacja związana z brakiem pieniędzy prowadzi do moralnego upadku i zbrodni, a późniejsze wyrzuty sumienia Raskolnikowa są wynikiem nie tylko samego czynu, ale również jego wewnętrznego konfliktu związane z moralnością i etyką.

W „**Biesach**”, Dostojewski eksploruje wpływ pieniądza na relacje między postaciami i społeczeństwem. W powieści tej, pieniądź jest symbolem zepsucia i degeneracji społecznej, a bohaterowie, tacy jak Piotr Werchowieniew, wykorzystują pieniądze do manipulowania innymi i realizowania swoich destrukcyjnych planów. Dostojewski ukazuje, jak pieniądź może być użyty jako narzędzie władzy i kontroli, prowadząc do moralnego chaosu i społecznego rozpadu.

Bolesław Prus

W literaturze Bolesława Prusa, pieniądź jest również istotnym motywem, który służy do ukazania społecznych i moralnych napięć. Prus, podobnie jak Balzac, zwraca uwagę na wpływ pieniędzy na życie bohaterów, ale robi to w kontekście polskiego społeczeństwa XIX wieku.

W powieści „**Lalka**”, pieniądź odgrywa kluczową rolę w życiu głównego bohatera, Stanisława Wokulskiego. Wokulski, bogaty kupiec, stara się zdobyć uznanie i miłość Izabeli Łęckiej, która jest głównie zainteresowana jego majątkiem. Prus ukazuje, jak pieniądź wpływa na relacje międzyludzkie oraz jak społeczne oczekiwania i materializm mogą kształtować i deformować osobiste dążenia i marzenia. Wokulski, mimo

sukcesów finansowych, nie znajduje prawdziwego szczęścia, co ukazuje rozczarowanie i tragizm jego życia.

Innym przykładem jest „**Emancypantki**”, gdzie pieniądz jest przedstawiony jako istotny czynnik w kwestii równości płci i społecznej niezależności. W powieści tej Prus ukazuje, jak finansowa niezależność kobiet wpływa na ich pozycję w społeczeństwie i możliwości osobiste. Pieniądz staje się narzędziem emancypacji, ale również stawia przed bohaterkami wyzwania związane z normami społecznymi i osobistymi wyborami.

Porównanie

Porównując funkcje pieniądza w literaturze Balzaca, Dostojewskiego i Prusa, można zauważyć pewne podobieństwa i różnice:

Motywacja i moralność: W literaturze Balzaca pieniądz często jest przedstawiany jako symbol moralnej degeneracji i społecznej korupcji. W Dostojewskiego utworach, pieniądz wpływa na psychologię bohaterów i ich moralne dylematy, prowadząc do wewnętrznych konfliktów i tragedii. W Prusa, pieniądz jest narzędziem wpływającym na społeczne i osobiste aspiracje bohaterów, a także na ich relacje międzyludzkie.

Społeczne napięcia: Balzac ukazuje pieniądz jako siłę dzielącą społeczeństwo na klasy społeczne i wpływającą na relacje rodzinne. Dostojewski bada wpływ pieniądza na jednostkę i społeczeństwo, ukazując ich degradację moralną. Prus wprowadza elementy dotyczące społecznej równości i emancypacji, pokazując, jak pieniądz może być narzędziem zmian społecznych.

Relacje i ambicje: W literaturze Balzaca, pieniądz wpływa na relacje międzyludzkie w kontekście egoizmu i społecznych ambicji. Dostojewski ukazuje, jak brak pieniędzy lub obsesja na punkcie bogactwa mogą prowadzić do moralnych upadków. Prus, natomiast, eksploruje pieniądz w kontekście osobistych i społecznych dążeń, ukazując jego rolę w kształtowaniu tożsamości i relacji społecznych.

Motyw pieniądza w literaturze jest wieloaspektowy i złożony. Poprzez analizę twórczości Balzaca, Dostojewskiego i Prusa, można dostrzec, jak pieniądz wpływa na losy bohaterów, ich moralność oraz społeczne struktury, ukazując jednocześnie różnorodne sposoby interpretacji tego istotnego motywu w literaturze.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.